

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ **Z. S.**, O. Z., B., X., 2/ **L. B.**, S., X. S., 3/ **RNDr. K. B.**, Š., X., 4/ **Ing. L. B.**, X., 5/ **M. B.**, H., X., 6/ **Ing. L. B.**, H., X., 7/ **B.**, O. Z., H., X., 8/ **Ing. L. B.**, P., X., 9/ **M. Č.**, D., X., 10/ **M. Č.**, R., X., 11/ **Mgr. Art. P. Č.**, D., X., 12/ **Ing. L. Č.**, D., X., 13/ **P. D.**, Š., X., 14/ **S. D.**, Š., X., 15/ **D. E. S.**, O. Z., J., X., 16/ **RNDr. J. G.**, S., B. X., 17/ **Ing. M. H.**, P., X., 18/ **D. H.**, A., X., 19/ **Bc. V. H.**, A., X., 20/ **MUDr. V. H.**, A., X., 21/ **Ing. K. H. CSc.**, D., X., 22/ **B. H.**, M., X., 23/ **Ing. J. H.**, P., X., 24/ **J. J.**, A., X., 25/ **M. J.**, K., X., 26/ **D. K.**, N., X., 27/ **V. K.**, B., X., 28/ **M. K.**, N., X., 29/ **L. Z. V. V. K.**, O. Z., K., X., 30/ **R. M.**, N., X., 31/ **H. M.**, D., X., 32/ **P. M.**, X., 33/ **Ing. J. M.**, N., X., 34/ **R. M.**, N., X., 35/ **V. M.**, M., X. S., 36/ **B. M.**, N., X., 37/ **M. M.**, M., X. S., 38/ **M. M.**, N., X., 39/ **Mgr. L. N.**, K., B. X., 40/ **O. Z. T.**, O. Z., K., X., 41/ **A. O.**, Ľ., X., 42/ **Z. O.**, M., K., 43/ **R. O.**, P., X., 44/ **Mgr. R. P.**, K., X. – P., 45/ **M. P.**, N., X., 46/ **Š. P.**, Č., X., 47/ **Š. P.**, N., X., 48/ **A. P.**, Č., X., 49/ **G. P.**, N., X., 50/ **K. P.**, P., X., 51/ **Ing. M. P.**, S., X., 52/ **J. P.**, M., X. S., 53/ **Ing. arch. Mgr. art. E. P.**, Š., B., 54/ **J. P.**, Ľ., X., 55/ **Š. P.**, K., X., 56/ **Ing. K. P. D.**, Š., X., 57/ **R. P.**, X., X., 58/ **P. Z. - C.**, O. Z., P., X., 59/ **J. P.**, N., B., 60/ **V. R.**, L., X., 61/ **Ing. R. S.**, T., B. X., 62/ **Ing. A. S.**, T., B. X., 63/ **Ing. M. S.**, M., X., 64/ **Mgr. K. S.**, V., X., 65/ **P. S.**, M., X. S., 66/ **S.**, O. Z., Z., X., 67/ **S. P. S.**, O. Z., P., X., 68/ **Ing. M. S.**, D., X., 69/ **Ing. A. S.**, V., X. K., 70/ **Ing. K. S.**, V., X. K., 71/ **V. S.**, Z., X., 72/ **Ing. Z. Š.**, M., X., 73/ **M. Š.**, P., X., 74/ **M. Š.**, Ú., X., 75/ **Ľ. T.**, B., B., 76/ **Ing. P. U.**, X., 77/ **Z. V.**, B., X., 78/ **Ing. A. V.**, K., X., 79/ **JUDr. J. V.**, J., X., 80/ **Mgr. P. V.**, J., X., 81/ **A. V.**, J., X., 82/ **S. V.**, A., X., 83/ **T. V.**, T., X., 84/ **Z. V.**, T., X., 85/ **Z. K.**, O. Z., V., X., všetci zast. *JUDr. E. K.*, advokátkou, so sídlom *K., B.*, proti žalovanému: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, Nám. Ľ. Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti záverečného stanoviska žalovaného č. 693/2009-3.4/mv zo dňa 25.11.2009, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 99/2010-152 zo dňa 08.04.2011 jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 99/2010-152 zo dňa 08.04.2011 **potvrďuje**.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením s poukazom na § 250d ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „O.s.p.“) zastavil konanie o žalobe, v ktorej sa žalobcovia domáhali zrušenia záverečného stanoviska žalovaného č. 693/2009-3.4/mv zo dňa 25.11.2009 alternatívne určenia, že proces posudzovania vplyvov Vodného diela S. na životné prostredia je nezákonný a uloženia zákazu žalovanému pokračovať v porušovaní práv žalobcov a prikázať mu obnoviť stav pred zásahom.

Krajský súd uviedol, že uznesením zo dňa 16.03.2010 vyzval žalobcov na opravu – špecifikáciu žalobného petitu, aby nebol alternatívne vymedzený, na ktorú výzvu žalobcovia nereagovali, a teda krajský súd postupoval v rozsahu obsahu žaloby, pre ktorú je vymedzená vecná príslušnosť krajského súdu /podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p./.

Citujúc relevantné zákonné ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že záverečné stanovisko je jedným z podkladov slúžiacich pre následné vydanie rozhodnutia vo veci, nie je rozhodnutím vydaným v správnom konaní v súlade s príslušnými ustanoveniami zák. č. 71/1967 o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „Správny poriadok“). Záverečné stanovisko obsahujúce posúdenie vplyvov stavby na životné prostredie nezakladá pre žalobcov ani pre žiadny iný zo subjektov dotknutých posudzovanou činnosťou žiadne práva a povinnosti. Nemá teda za následok ukrátenie práv žalobcov, a preto ho nemožno považovať za rozhodnutie podliehajúce súdnemu prieskumu, jedná sa len o „rozhodnutie“ predbežnej povahy.

Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia v zákonnej lehote dňa 03.05.2011 odvolanie, v ktorom sa domáhali jeho zmeny tak, že odvolací súd vydá rozsudok, ktorým vysloví, že žalovaný svojim postupom vo veci posudzovania vplyvom Vodného diela S. vo vzťahu k žalobcom porušil čl. 1 ods. 1, čl. 44, čl. 45, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a zruší záverečné stanovisko č. 693/2009-3.4/mv zo dňa 25.11.2009 ako nezákonné. Zároveň žiadali o priznanie náhrady trov konania.

Uviedli, že zák. č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „zák. o EIA“) garantuje verejnosti konkrétne práva, predovšetkým právo na informácie, právo vyjadrovať sa k dokumentom v jednotlivých štádiách procesu EIA, právo zúčastniť sa verejného prerokovania. Práva verejnosti v procese environmentálneho konania sú garantované aj smernicou Rady 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (ďalej v texte uznesenia len „smernica o EIA“) a Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov oznámením Ministerstva životného prostredia SR pod č. 43/2006 Z.z. (ďalej v texte uznesenia len „Aarhuský dohovor“). Zák. o EIA detailne upravuje procesný postup pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a tomu zodpovedajúce povinnosti príslušných orgánov. Verejnosť teda môže dôvodne očakávať konkrétne vopred predvídateľné správanie sa štátnych orgánov. V procese EIA má verejnosť garantované presne špecifikované práva a povinnosťou príslušných štátnych orgánov je postupovať v zmysle zákona tak, aby verejnosť mohla svoje práva v plnej miere uplatniť, odmietnutie preskúmať proces posudzovania vplyvov na životné prostredia a záverečné stanovisko znamená aj odmietnutie poskytnúť ochranu týmto právam.

Žalobcovia ďalej namietali aplikáciu § 248 písm. a/ O.s.p., keď krajský súd na jednej strane označil záverečné stanovisko za jeden z podkladov slúžiacich pre následné vydanie rozhodnutia vo veci a následne za rozhodnutie predbežnej povahy. Proces EIA má presne stanovené štádiá, lehoty a procesné postupy, presne špecifikované miesto verejnosti a možnosti jej zasahovania do procesu a tiež presne určené povinnosti príslušných štátnych orgánov. Podkladom sú pritom aj mnohé špecifické analýzy a štúdie týkajúce sa jednotlivých zložiek životného prostredia a ľudského zdravia. Do procesu EIA sú okrem verejnosti aj mnohé odborné organizácie a špecializované štátne orgány. V priebehu procesu

je vypracovaných niekoľko dokumentov, výsledkom je záverečné stanovisko, ktoré predstavuje zhrnutie a vyhodnotenie zistených vplyvov. Je jediným a neopomenuteľným podkladom pre vydanie potrebných povolení na realizáciu posudzovanej činnosti. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie nie je súčasťou územného konania, či iného povoľovacieho konania, je to samostatný, ucelený a uzavretý postup. Vzhľadom na jeho charakter, procesný postup a miesto v právnom systéme nie je možné záverečné stanovisko považovať za rozhodnutie predbežnej povahy, akými sú napríklad rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu alebo odňatí zbrojného preukazu.

Tiež uviedli, že záverečné stanovisko je výsledkom procesu, ktorý sa spravidla v budúcnosti neopakuje, čo svedčí o jeho relatívne trvalom charaktere. Jeho úlohou nie je len predbežne a dočasne upraviť nejaký stav, ale vytvoriť podklad pre sériu ďalších rozhodnutí, ktorá zvyčajne nasleduje po vydaní záverečného stanoviska. V povoľovacom konaní nie je možné preskúmať záverečné stanovisko, keďže príslušný správny orgán nemá kompetenciu preskúmať zákonnosť procesu EIA. Záverečné stanovisko nie je žiadnym z rozhodnutí uvedených v § 248 O.s.p., keďže sa nejedná o rozhodnutie a podľa ustálenej aplikačnej praxe musí byť výklad rozhodnutí uvedených v § 248 O.s.p. reštriktívny, pretože ide o výnimky z generálnej klauzuly.

V ďalšom obsahu odvolania žalobcovia namietali arbitrárnosť a nedostatok dôvodov uznesenia krajského súdu, poukazujúc na judikatúru Ústavného súdu SR, keď sa nevysporiadal s argumentáciou ohľadne právomoci súdu konať vo veci. Ďalej citovali rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžp/41/2009, ktorý sa týkal aj interpretácie a aplikácie Aarhuského dohovoru.

Záverom žalobcovia uviedli, že krajský súd ignoroval práva žalobcov, ktorých porušenie namietali, v rozpore so zákonom hodnotil záverečné stanovisko ako rozhodnutie procesnej povahy a odmietol preskúmať jeho zákonnosť, nedostatočne a nedôsledne sa zaoberal argumentmi žalobcov a v rozpore s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky ignoroval a neaplikoval ustanovenia Aarhuského dohovoru.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 08.06.2011 vyjadril žalovaný tak, že napadnuté uznesenie navrhol potvrdiť.

Uviedol, že dôvodom na zastavenie konania bolo, že neboli naplnené základné podmienky na preskúmanie rozhodnutia v zmysle § 247 ods. 1 O.s.p., nakoľko sa nejedná o rozhodnutie, ktorým by žalobcovia mohli byť ukrátení na svojich právach ako aj to, že žalobcovia neodstránili vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránili vecnému vybaveniu žaloby, nakoľko krajský súd nebol vecne príslušný na konanie podľa piatej hlavy piatej časti O.s.p. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že aj ak by záverečné stanovisko bolo posúdené ako rozhodnutie, ktorým by žalobcovia mohli byť ukrátení na právach, nebolo by takéto rozhodnutie preskúmateľné, nakoľko by malo charakter predbežného rozhodnutia. Túto skutočnosť krajský súd zdôraznil tým, že záverečné stanovisko označil za „rozhodnutie“ predbežnej povahy (v úvodzovkách).

Žalovaný ďalej poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžz/1/2010, z ktorého rovnako vyplýva, že záverečné stanovisko možno preskúmať až v rámci končeného rozhodnutia. Pokiaľ žalobcovia odkazovali na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 180/2010, túto interpretáciu považoval žalovaný za zavádzajúcu, keďže Ústavný súd SR sa podrobne nezaoberal skúmaním procesu EIA, ani charakterom a právnou povahou záverečného stanoviska, ale vychádzal najmä zo skutočnosti, že žalobcovia súčasne s podaním ústavnej sťažnosti podali aj žalobu príslušnému všeobecnému súdu. K odmietnutiu ústavnej sťažnosti došlo najmä z dôvodu, že o rovnakej veci by rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu a v dôsledku toho by mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno priznať úspech.

Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 vety prvej O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú,

menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 2 zák. o EIA účelom zákona je najmä

a) včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii E. aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja,

b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie,

c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti vrátane ich variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom,

d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia,

e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Podľa § 37 ods. 1 zák. o EIA príslušný orgán v súčinnosti s orgánom na ochranu zdravia vypracuje a predloží záverečné stanovisko k činnosti do 20 dní od doručenia odborného posudku podľa § 36.

Podľa § 37 ods. 2 zák. o EIA v záverečnom stanovisku k činnosti príslušný orgán okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti uvedie, či odporúča, alebo neodporúča jej realizáciu, prípadne za akých podmienok, ako aj požadovaný rozsah jej sledovania a vyhodnocovania podľa § 39.

Podľa § 38 ods. 1 zák. o EIA pri rozhodovaní o povolení navrhovanej činnosti sa musí prihliadať na obsah záverečného stanoviska k činnosti podľa § 37.

Podľa čl. 1 Aarhuského dohovoru každá Strana zaručí práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru s cieľom prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu.

Podľa čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

a) majúci dostatočný záujem, alebo alternatívne,

b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

Podľa čl. 11 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie {predtým čl. 10a smernice Rady 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (ďalej v texte uznesenia len „smernica o EIA“)}, členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom, dotknutá verejnosť:

a) ktorá má dostatočný záujem, alebo

b) ak pretrváva porušovanie práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku alebo nečinnosti, ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

Podľa čl. 11 ods. 2 smernice o EIA členské štáty určia, v akom štádiu možno napadnúť rozhodnutia, skutky alebo nečinnosť.

Posudzujúc podané odvolanie podľa obsahu, najvyšší súd ustálil, že žalobcovia namietajú zastavenie konania a dožadujú sa vydania meritórneho rozhodnutia.

Podstatou právneho posúdenia je tak možnosť súdneho prieskumu záverečného stanoviska z navrhovanej činnosti č. 693/2009-3.4/mv, ktoré vydal žalovaný dňa 25.11.2009 v samostatnom súdnom konaní.

Vzhľadom na odvolacie dôvody, sa najvyšší súd primárne zaoberal námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia.

Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil síce stručne a zaoberal sa len vnútroštátnou úpravou, avšak z odôvodnenia je zrejmé, na základe akých úvah dospel k záveru, že konanie o žalobe je potrebné zastaviť. Nakoľko najvyšší súd nepovažoval záver vyslovený krajským súdom za svojvoľný, arbitrárny, túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

Súdnemu prieskumu na základe podanej žaloby primárne v zmysle § 244 ods. 1 O.s.p. podliehajú rozhodnutia, ktoré možno podradiť pod legálnu definíciu rozhodnutí v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., teda, že sa jedná o úkony, na základe ktorých došlo v právnej sfére ich adresátov k zmene právneho stavu alebo môžu priamo ovplyvniť ich právne postavenie. Až ak napadnuté rozhodnutie spĺňa podmienku v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., je nutné skúmať, či nie je zo súdneho prieskumu vylúčené (§ 248 O.s.p.).

Najvyšší súd sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že pri záverečnom stanovisku ide o rozhodnutie predbežnej povahy v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p., tento akt nemá totiž charakter rozhodnutia. Vychádzajúc z povahy záverečného stanoviska pri posudzovaní navrhovanej činnosti sa jedná len o podklad pre ďalšie povoľovacie konanie (*na ktorého obsah je povoľujúci orgán povinný prihliadať, avšak nie je ním viazaný*), ktorý možno preskúmať až v prípadnom konaní o preskúmanie zákonnosti následne vydaného rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti.

Výsledok procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nezakladá pre žalobcov vo vzťahu k posudzovanej činnosti žiadne práva a povinnosti s konštitutívnym účinkom, nie je spôsobilé ukrátiť žalobcov na ich právach, tzn. ani na základných právach a slobodách.

Závěrečné stanovisko je nevyhnutný podkladový dokument pre ďalšie správne konanie (napríklad o umiestnení stavby), a až výsledkom tohto administratívneho konania (tzn. vydaním individuálneho správneho aktu s externými účinkami) by mohli byť dotknuté práva jednotlivcov v oblasti životného prostredia. Tento právny názor bol už v skoršej rozhodovacej činnosti judikovaný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžp/7/2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžz/1/2010) a senát najvyššieho súdu nevzhliadol dôvody, pre ktoré by sa mal v prejednávanej veci od neho odchýliť.

Pre podporu tohto záveru je potrebné uviesť, že pokiaľ by sa navrhovateľ rozhodol, že nebude realizovať činnosť, ktorá bola predmetom posúdenia, súdny prieskum záverečného stanoviska by bol irelevantný.

Pokiaľ žalobcovia odvodzovali preskúmateľnosť záverečného stanoviska s poukazom na články Aarhuského dohovoru, najvyšší súd uvádza, že neodporuje čl. 9 ods. 2 taký výklad vnútroštátnych noriem, že členovia dotknutej verejnosti sa súdneho prieskumu môžu domáhať až v štádiu po vydaní rozhodnutia, ktorým sa povoľuje posudzovaná činnosť. Čl. 9 nie je možné vykladať tak, že akékoľvek rozhodnutie, akt alebo opomenutie je potrebné bezprostredne preskúmať v samostatnom súdnom konaní. Cieľom čl. 9 je poskytnúť verejnosti prístup k spravodlivosti vo veciach životného prostredia, avšak je na jednotlivých štátoch akým spôsobom sa tento cieľ zaistí.

Zásada prednosti medzinárodnej zmluvy pred zákonmi podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky znamená, že v prípade rozporu medzi obsahom platnej medzinárodnej zmluvy, ktorú schválila Národná rada Slovenskej republiky a ktorá bola riadne ratifikovaná a vyhlásená predpísaným spôsobom a zákonom, nepoužije orgán aplikujúci právo zákon, ale medzinárodnú zmluvu. Keďže **záverečné stanovisko je možné preskúmať** ako jeden z podkladov pre vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti, nemožno hovoriť nesúlade s vnútroštátnej úpravy s Aarhuským dohovorom a z tohto dôvodu neaplikovať ustanovenia vnútroštátneho predpisu.

Pre podporu uvedeného výkladu je potrebné poukázať na čl. 10a smernice o EIA (teraz čl. 11), ktorý bol do smernice vložený na základe novelizácie smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, a ktorou sa menia a dopĺňajú

s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti, smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES, práve v súvislosti s prístupom k spravodlivosti v zmysle čl. 9 Aarhuského dohovoru. Uvedené ustanovenie smernice o EIA navyše obsahuje pre členské štáty oprávnenie určiť, **v akom štádiu** možno napadnúť rozhodnutia, skutky alebo nečinnosť. Uvedené ustanovenie je obsahom aj súčasného čl. 11 v jeho druhom odseku.

Členské štáty disponujú na základe procesnej autonómie, pričom musia dodržiavať zásady ekvivalencie (*konania nesmú byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa týkajú obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy*) a efektivity (*nesmú prakticky znemožňovať alebo nadmerne sťažovať výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie*), manévrovacím priestorom pri vykonávaní čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru a čl. 10a smernice o EIA. Predovšetkým im náleží, aby určili, ktorý súdny alebo nezávislý a nestranný orgán ustanovený na základe zákona je príslušný rozhodovať o žalobách, na ktoré sa vzťahujú tieto ustanovenia, a podľa ktorých procesných spôsobov (rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-128/09 až C-131/09, C-134/09 a C-135/09 zo dňa 18.10.2011, bod 52).

Uvedené možno aplikovať aj na otázku, či záverečné stanovisko EIA možno preskúmať v rámci prieskumu následne vydaného rozhodnutia, alebo je členský štát povinný umožniť resp. zaviesť pre jeho prieskum samostatné konanie.

Vychádzajúc z procesnej autonómie je podľa právneho poriadku SR umožnené iniciovať zainteresovanej verejnosti (*ktorá podala písomné stanovisko v priebehu procesu EIA, a teda má následne v povol'ovacom konaní postavenie účastníka konania*) súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktorým bola posudzovaná činnosť povolená a v rámci tohto konania uplatniť svoje námietky týkajúce sa pochybení v priebehu posudzovania vplyvov na životné prostredie, čo je plne v súlade s požiadavkami Aarhuského dohovoru a práva Únie.

V súvislosti s odkazom na rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 5Sžp/41/2009 prezentovaným žalobcami v odvolaní, výklad, ktorý zaujal senát najvyššieho súdu v prejednávanej veci nie je v rozpore so závermi z neho plynúcimi, nakoľko v označenej veci bola predmetom riešenia otázka aktívnej legitímácie pre podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, keď aplikáciou vnútroštátnej právnej úpravy by došlo prakticky až k odopretiu prístupu k spravodlivosti pre nedostatok aktívnej legitímácie, avšak

v prejednávanej veci žalobcovia nie sú zo súdneho prieskumu vylúčení, keď záverečné stanovisko možno preskúmať, avšak až v rámci preskúmania meritórneho rozhodnutia týkajúceho sa navrhovanej činnosti.

Na základe uvedených dôvodov najvyšší senát dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno priznať úspech a uznesenie krajského súdu potvrdil ako vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 28.06.2012

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Emília Čičková